

pilotMOP

Pilotni projekt za implementacijo
prostorske in gradbene zakonodaje

Pilot MOP

Pilotni projekt za implementacijo
prostorske in gradbene zakonodaje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

GEODETSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Področje 1: Zagotovitev podatkov za vzpostavitev prostorskega planiranja na regionalni ravni

---

POROČILO O PREGLEDU GRADIV IZDELANIH V
DRUGI FAZI PROJEKTA

(ZAPS: Bogdana Dražič in Viljem Fabčič)

oktober 2021

PODATKI O PROJEKTU

Naročnik:

Geodetski inštitut Slovenije
Jamova cesta 2
1000 Ljubljana
Matična številka: 5051649000
ID za DDV: SI81498756
Račun: 01100-6030348025
Odgovorna oseba: Milan Brajnik, direktor

Izvajalec:

Izvajalec:	BD PROJEKTIRANJE d.o.o.
Ulica	Prešernov trg 14
Poštna številka kraj	8000 Novo mesto
Matična številka:	1695118
ID za DDV:	SI 4250 7987
Račun:	SI56 1010 0003 9045 211
Odgovorna oseba:	Bogdana Dražič, direktorica
in	

Izvajalec:	Studio 3 d.o.o. Ajdovščina
Ulica	Goriška cesta 25
Poštna številka kraj	5270 Ajdovščina
Matična številka:	5403928
ID za DDV:	SI 450 20 736
Račun:	SI56 6400 0990 2013 181
Odgovorna oseba:	Viljem Fabčič, direktor

Pogodba:

Številka naročila:	124/21, 121/21
--------------------	----------------

Zastopnik

Naročnik:	Blaž Barborič
-----------	---------------

Izvajalec:

Bogdana Dražič, Viljem Fabčič

Avtorji:

Bogdana Dražič, univ. dipl. inž. arh.

Viljem Fabčič, univ. dipl. inž. arh.

KAZALO VSEBINE

1.NAMEN DRUGE FAZE IZVAJANJA PILOT MOP ZA PODROČJE RPPIN PREDMET RECENZIJE	VI
2. SPLOŠNE UGOTOVITVE.....	VII
2.1 Poročili RRA Primorske in Koroške	VII
2.2 Poročilo RRA JV Slovenije	VII
2.3 Namen analize razpoložljivih strokovnih gradiv	VII
2.4 Temeljna strokovna načela in cilji	VIII
3 PODROBNEJŠE PRIPOMBE K POSAMEZNIM VSEBINAM V POROČILIH	X
3.1 »Regija« Nova Gorica	X
3.2 »Regija« Novo mesto.....	XI
3.3. Koroška »regija«.....	XI

1.NAMEN DRUGE FAZE IZVAJANJA PILOT MOP ZA PODROČJE RPPIN PREDMET RECENZIJE

V drugi fazi testenega preverjanja priprave in izdelave RPP naj bi sodelujoče regionalne razvojne agencije opravile naslednje naloge(po e-dopisu Geodetskega inštituta RS, z dne 1.10.2021):

a) pregled in ovrednotenje obstoječih gradiv, ki naj zajema:

- pripravo priporočil glede zbiranja podatkov, vključno s predlogom načina ovrednotenja razpoložljivih podatkov strokovnih podlag in veljavnih OPA z vidika izdelave RPP,
- opredelitev področij, ki jih je glede na veljavno SPRS potrebno v RPP obravnavati, vključno z oceno finančnih stroškov in navedbo, ali je potrebno za to izdelati dodatne strokovne podlage;

b) določitev podatkov in strokovnih podlag, potrebnih za RPP:

- predlog nabora obveznih podatkov in strokovnih podlag,
- ocena stroškov in način sofinanciranja priprave RPP.

V ta namen so nam bila predložena v pregled in oceno poročila regionalnih razvojnih agencij (RRA) (neformalnih)regij JV Slovenija, Severna Primorska (Goriška) in Koroška, pripravljena za drugo fazo izvedbe projekta.

2. SPLOŠNE UGOTOVITVE

2.1 Poročili RRA Primorske in Koroške

Kot nam je bilo do sedaj predstavljeno, se s celotno vsebino RPP ukvarja samo RRA za JV Slovenijo, medtem, ko RRA za Primorsko in Koroško obravnavata le po tri področja iz nabora tem, ki bi jih RPP moral obravnavati. Kot smo navedli že pri recenziji gradiv oddanih v prvi fazi, smo na ZAPS do takšnega pristopa skeptični, v kolikor je cilj pilotnega projekta preizkus in opredelitev metodologije izdelave RPP. Bistvena lastnost RPP je ravno ta, da s celovito obravnavo vseh vidikov, ki na urejanje prostora regije vplivajo, preseže medsebojno neuskklajeno, razdrobljeno in pogosto nasprotujoče si sektorsko in lokalno poseganje v prostor. Zato je opredelitev načina, kako tako velik in raznolik nabor vidikov urejanja prostora medsebojno uskladiti v celovito prostorsko rešitev za prihodnji razvoj neke regije, eden od ključnih izzivov oblikovanja metodologije za RPP in nujna naloga predmetnega pilotnega projekta. Iz tega razloga predlogi RRA Koroške in Primorske o potrebnih podatkih, strokovnih podlagah, stroških izdelave itd. ne morejo biti ustrezni, saj niso vzeli v obzir vseh dejavnikov, ki na to vplivajo.

2.2 Poročilo RRA JV Slovenije

RRA za JV Slovenijo je v svojem drugem poročilu pokazala, da že imajo neko svojo metodologijo priprave RPP nastavljeno in ji sledijo. Navedli so bogat nabor zbranih podatkov in izdelanih strokovnih podlag, vendar niso predlagali načina njihovega ovrednotenja, niti niso opravili vsebinske analize teh gradiv. Opravili so iskanje ključnih besed po gradivu, kar pa ni vsebinska analiza; le vsebinska analiza je edina merodajna za oceno uporabnosti materiala (glej naslednji točki: 2.3. Namen analize razpoložljivih strokovnih gradiv ter 2.4 Temeljna strokovna načela in cilji).

Predlagali so tudi nabor strokovnih podlag, ki jih je za RPP potrebno še izdelati in za katere bo treba analizirati tudi obstoječe podatke in strokovna gradiva. Zato si predstavljamo, da bo vsebinska analiza razpoložljivih virov opravljena šele tekom izdelave teh novih strokovnih podlag, čeprav bi morala biti glede na navodila vodje projekta ta naloga izvedena že v tej, 2. fazi projekta. Sicer pa so pri naštevanju novih strokovnih podlag pokrili skoraj vsa relevantna področja (glede vloge urbanistične zasnove kot strokovne podlage za RPP glej točko: 3.2 »Regija« Novo mesto).

2.3 Namen analize razpoložljivih strokovnih gradiv

Vsebinska analiza razpoložljivih podatkov in gradiv za RPP se nanaša na identificiranje vsebin, ki so koristne za oblikovanje strateških prostorskih rešitev, ki jih mora RPP ponuditi. Po ZUreP-2 je RPP prostorski strateški akt, s katerim se država in občine dogovorijo in uskladijo o prostorskem razvoju posamezne razvojne regije in določijo bistvene razvojne priložnosti. Ta naloga, poleg uskladitev zasnove prostorskih ureditev državnega pomena, obsega za območje obravnavane regije določitev:

- ciljev in prednostnih nalog prostorskega razvoja;
- mest, drugih urbana naselij in morebitnih drugih naselij, ki so pomembna za razvoj regije, katerim se določi njihova vloga ter okvirna območja za njihov dolgoročni razvoj;
- širših mestnih območij;

- zasnove omrežij družbene infrastrukture;
- zasnova omrežij gospodarske javne infrastrukture;
- zasnove stanovanjskih območij;
- prednostnih območij za razvoj posameznih dejavnosti, ki so pomembne za regijo;
- zasnove zelenega sistema regije;
- povezav s sosednjimi območji.
- prostorskih ureditev, ki so neposredno namenjene opravljanju lokalnih gospodarskih javnih služb s področja varstva okolja;
- prednostnih razvojnih območij za stanovanjsko oskrbo;
- prednostnih območij za gospodarski razvoj, ki same ali kot širitev obstoječih presegajo 10 ha uporabne površine (industrijske, obrtne, trgovske, poslovne, logistični centri);
- večjih nakupovalnih središč, ki sama ali kot širitev obstoječih presegajo 5000 m² bruto tlorisne površine;
- infrastrukturnih vozlišč in prostorskih ureditev, namenjenih urejanju skupnega javnega potniškega prometa;
- območij za objekte pomembnejše družbene infrastrukture.

Vse naštetе teme imajo občine bolj ali manj že obdelane, predvsem v strateškem delu OPN, veliko pa tudi v izvedbenem delu OPN, strokovnih podlagah za OPN in številnih drugi že izdelanih študijah. Te morajo pripravljavci RPP pregledati in vsebinsko ovrednotiti po v naprej določenih kriterijih, kar opisujemo v nadaljevanju.

2.4 Temeljna strokovna načela in cilji

Po našem mnenju je potrebno oddana poročila RRA za 2. fazo projekta dopolniti vsaj z opredelitvijo temeljnih strokovnih načel in ciljev, ki jim morajo vsebinske rešitve v novem RPP ustrezati, in ki so hkrati tudi merilo za vrednotenje ustreznosti razpoložljivih strokovnih podlag. Strateški prostorski akti morajo namreč imeti takšna splošna načela in cilje opredeljena vnaprej ter jih pri iskanju rešitev in oblikovanju strategij zasledovati. Zato je po našem mnenju nujno, da se v okviru pilotnih projektov ti jasno navedejo. Kot izhodišče zanje se lahko uporabi tudi lani sprejeta Teritorialna agenda 2030 (<https://territorialagenda.eu/sl/>), ki poudarja pomen strateškega prostorskega načrtovanja (tudi regionalnega). Z njo želi Evropska unija doseči participativno in trajnostno naravnano načrtovanje prihodnosti za vse kraje in območja v EU ter prispevati k doseganju ciljev trajnostnega razvoja v Evropi. Navajamo kratek povzetek splošnih ciljev in prednostnih nalog iz Agende:

Cilj 1: Pravična Evropa, ki obravnava naslednje prednostne naloge:

- krepitev kakovosti življenja, ki vključuje tudi kakovostno bivalno in delovno okolje,
- krepitev dostopa do storitev splošnega pomena,
- zmanjšanje demografskih in družbenih neravnovesij,
- krepitev digitalizacije in spodbujanje četrte industrijske revolucije,
- krepitev možnosti kakovostnega zaposlovanja in gospodarskega razvoja,
- upoštevanje soodvisnosti med kraji,
- upoštevanje globalne vpetosti;

Cilj 2: Zelena Evropa, ki obravnava naslednje prednostne naloge:

- ukrepi za blaženje podnebnih sprememb,

- ukrepi za preprečevanje izgube biotske raznovrstnosti in pretirane porabe zemljišč,
- krepitev kakovosti zraka, talin vode,
- zagotavljanje zanesljive, cenovno dostopne in trajnostne energije,
- pravičen prehod k sprejemljivim virom energije,
- krepitev krožnega gospodarstva,
- varstvo naravne, krajinske in kulturne dediščine.

Našteti okvirni cilji in prednostne naloge so v Teritorialni agendi 2030 podrobneje opisane. Iz teh opisov lahko pripravljavci RPP izpeljejo še bolj podrobne kriterije za vrednotenje ustreznosti in aktualnosti rešitev v različnih prostorskih aktih in strokovnih gradivih, ki služijo kot vhodni podatki za RPP. Ravno tako lahko ti služijo kot cilji in načela pri oblikovanju prostorskih rešitev v RPP.

3 PODROBNEJŠE PRIPOMBE K POSAMEZNIH VSEBINAM V POROČILIH

3.1 »Regija« Nova Gorica

Poročilo ne podaja vsebin po poglavjih, kot so opredeljena v Pilotu RPP. Zaradi tega je otežen pregled vsebin in tudi primerjava med poročili ostalih »regij«. Ustrezno je, da se poda vsebine za vsako predvideno poglavje. Seveda pa so dobrodošle tudi dodatne vsebine, za katere izdelovalec meni, da pripomorejo k izvedbi naloge (v tem smislu je pohvalna vključitev UL FF). Te vsebine naj bodo zato jasno razlikovane od zahtevanih vsebin.

a.1)

Ugotovljena je slaba odzivnost Občin. To je pomembna ugotovitev, ki ne more biti zaključek, temveč iztočnica k pripravi priporočil glede zbiranja podatkov. RPP bo toliko tehten dokument, kolikor bodo vsebinsko bogati in uporabni izhodiščni podatki. RPP je v osnovi na podlagi sinteze zbranih podatkov podana razvojna strategija. Pri pripravi metodologije je zato treba premisliti način, kako se bo do vseh potrebnih podatkov prišlo. Imetnikom razpoložljivih podatkov bo treba ustrezno predstaviti namen in pomen dokumenta in njihove vloge pri tem.

Pri obravnavi OPN se je izvedla primerjava števila strani vsakega OPN za posamezno občino. Število strani ni uporaben podatek. Število strani je odvisno od nomotehnične zasnove odloka, od koncepta navajanja vsebin ter odločitve, ali naj bo akt tudi instruktiven ali omejen na vsebinske določbe. Število strani zato ni nujno odraz podrobnosti oziroma obsega obravnave predpisanih vsebin odloka o OPN.

V poročilu ni predloga priporočil glede zbiranja podatkov.

V poročilu so podani podatki o OPN in določene analize, ni pa podatkov o zbranih razpoložljivih študijah, strokovnih podlagah...

V poročilu ni predloga načina vrednotenja razpoložljivih podatkov.

Opomba: Pri OPN Občine Ajdovščina je navedeno, da se je upošteval osnutek OPN. Osnutek OPN je nastajal pred desetletjem in več. Pripravljen je predlog OPN, ki je v zaključni fazi, zato je uporaba osnutka že nekoliko brezpredmetna.

a.2)

Ker je priprava SPRS 2050 še vedno globoko v postopku priprave, je zelo umestno, da se upošteva tudi pripombe iz območja goriške »regije«. Omejitev na obstoječe besedilo predloga SPRS bi bilo preveč omejujoče.

Pripis: Za ponazoritev nedoslednosti v SPRS 2050. Strategija še vedno po zdavnaj preživeti inerciji kategorizira naselja po ravneh brez upoštevanja dejanskih razvojnih teženj v prostoru. Ob tem, ko regionalno središče v preteklem desetletju beleži 2,3 % upad števila prebivalcev, se določeno pomembno urbano središče razvija z dinamiko 4,0 % prirastka, čemur se pridružuje tudi enakovreden prirast gospodarske in družbene infrastrukture.

V poročilu ni ovrednotenih finančnih sredstev potrebnih za strokovne podlage. Ni podane ocene glede zadostnosti že izdelanih SP in ni podanega predloga katere SP naj MOP naroči pripravo RPP.

b)

V poročilu ni predloga nabora obveznih podatkov in SP.

Predlagan je izdelovalec SP. V primeru, da bo izdelava SP za RPP predmet javnega naročanja je ustrežnejše, da se predlaga kriterije za izbor izdelovalca. V primeru navajanja konkretnega potencialnega izdelovalca poimensko pa je ustrezno, da se jih navede več potencialnih.

3.2 »Regija« Novo mesto

b.1)

Izdelava urbanistične in krajinske zasnove bi morala slediti sprejetemu RPP. Zasnovi ne moreta biti podlagi za pripravo RPP, kot to sicer neprimerno določa zakon. RPP bi moral določiti območja, kjer je potrebna izdelava teh zasnov. To je tudi primer, ko bi bilo treba poseči po novelaciji zakona.

V nabor obveznih SP vsekakor sodi tudi analiza stanja prostora in teženj ter demografske analize. Ti dve SP sta ključni za pripravo RPP, kajti RPP je prostorski plan, torej je poudarek na prostoru in plan služi izključno ljudem (ob spoštovanju okolja), zato so obvezne demografske analize.

b.2)

Vsebina glede izdelovalca sicer sodi v poglavje b.1). RRA je morda lahko potencialni pripravljavec. RRA so večše organizatorke in koordinatorke pri projektih, ki vključujejo številne deležnike. Ocena, da je potrebna interdisciplinarna skupina 2,5 oseb, podcenjuje potrebno »interdisciplinarnost«. Morda v okviru RRA za potrebe koordinacije in ostalih »skupnih služb« taka kadrovska številčnost zadošča, vendar pa za zagotovitev ustrezne interdisciplinarnosti ta številka ne zadošča in bo zato pri nalogi potrebna vključitev številnih bolj specializiranih kadrov in družb.

Opomba: določene ugotovitve navedene pri pregledu poročil preostalih dveh »regij« naj se upošteva tudi pri novomeški »regiji«.

3.3. Koroška »regija«

a.1)

Razpravo s predstavniki občin lahko štejemo kot eno od (odličnih) priporočil glede zbiranja podatkov. Nedvomno pa bo treba predlagati še kakšna priporočila za zbiranje podatkov. V »Predlogu priporočil« so tako podane bolj izkušnje oziroma težave v zvezi z zbiranjem, kot pa rešitve, predlogi.

Korektno je opozorilo o potrebi po ponovnem razmisleku glede potrebe po RPP ob odsotnosti institucionaliziranih regij. Seveda so RPP potrebni, so temeljni prostorski akt. Toda brez regij bo priprava RPP težko izvedljiva, predvsem pa bo omejena njihova implementacija, kar lahko povzroči, da ostane RPP bolj strokovna podlaga kot pa temeljni strateški akt.

a.2) in b)

Te vsebine v poročilu niso predstavljene.

Opomba: določene ugotovitve navedene pri pregledu poročil preostalih dveh »regij« naj se upošteva tudi pri koroški »regiji«.